

Arvamus Ado kinnistu põldsiitsitaja elupaikade säilitamiseks

20. märts 2019

Põldsiitsitaja on väike laululind, kelle territooriumid asuvad kultuurmaastikus, kus leidub kõrgemaid puid, mida kasutatakse laulupostidena. Eestis on põldsiitsitaja arvukus kiirelt kahanenud ning kaasajal pesitseb neid siin vaid 200-300 paari. Eestisse jõuab põldsiitsitaja aprilli lõpul ja mai alguses ning lahkub septembris. Esimesed isased jõuavad rändelt tagasi kuni kaheksa päeva enne emaseid. Oma pesa ehitab põldsiitsitaja maapinnale valdavalt põõsaste ja rohu varju, sageli rohtunud põllupeenrale, viljapõllule või põldudevahelistele jäätmaalappidele, kuid ka kruusaaukudesse ja kiviaedade äärde. Viljapõllul paiknevad pesad asuvad valdavalt 4–10 m kaugusel põlluservast, vahel isegi kuni 50 m kaugusel. Edukalt siginud isased enamasti lõpetavad laulmise pärast sigimisperioodi lõppu, kuid paariliseta isased laulavad mõnikord veel juulikuuski. Juuli keskpaigast augusti keskpaigani on linnud väga varjulise eluviisiga. Augusti teises dekaadist alates võib põldsiitsitajaid jälle ühekaupa või väikeste gruppidega koristatud põldudelt laulmas leida. Lahkumine leiab aset ilmselt augusti viimases dekaadis.

Kuna põldsiitsitaja sõltub suurel määral kõrghaljastuse olemasolust, tuleks ihasuguste maastikuliste ümberkorralduste puhul püüda säilitada suuremaid puid ja puudegrupe. Kui neid on vaja põldsiitsitaja territooriumil või vahetult selle juures siiski eemaldada, tuleks alternatiivina püüda säilitada teisi lähedalolevaid kõrghaljastus elemente, et linnud saaksid muude sobivate keskkonnatingimuste säilimisel oma territooriumi valida uude, kuid lähedal olevasse kohta. Nimelt on põldsiitsitajal suur paigatruudus, st nad naasevad samale alale tagasi ning võimalusel rajavad nad pesa aastast-aastasse samasse kohta. Teatud muutused toimuvad looduses ka ilma inimese sekkumiseta, seepärast on loomulik, et oma elukohta muudavad ka põldsiitsitajad, kuid nad eelistavad ikkagi kindlat piirkonda.

Lisaks suurtele puudele on põldsiitsitaja jaoks oluline ka nõ häiritud pinnase olemasolu. Kõige levinumaks selliseks maastiku osaks on põllumaa, mida regulaarselt küntakse. Sellise nn musta maa olemasolu vajalikkus on tulnud välja paljudes uuringutes. Alternatiivina kasutavad põldsiitsitajad meeleldi ka näiteks karjääre. Mõlemal juhul on vähemalt osal pesitsusperioodist taimestik hõre ja madal ning võimaldab põldsiitsitajal jahtida putukaid.

Uuringud on näidanud, et põldsiitsitaja eelistavad nn kõvasid lehtpuid, eriti tamm ja vaher. Selliste puuliikide säilitamine ja võimalusel ka juurde istutamine aitab luua põldsiitsitajale meelepärast keskkonda.

Põldsiitsitaja seisukohast võib sellel kinnistul eristada viit põhilist elupaigaelementi, mis on alloleval kaardil tähistatud numbritega.

1. Väga sobiv paik põldtsiitsitaja territooriumi keskmeks. Kui seda on vaja arendustegevuse käigus eemaldada, võiks kaaluda selle nihutamist lõuna suunas, nii et see jääks tee ja kraavi nurka. Nihutada saab muidugi vaid kivihunnikut, puittaimed selle käigus hukkuvad, kuid aastatega võiks see koht muutuda tsiitsitajale uuesti kasutatavaks. Võimalusel võiks sinna kohe istutada ka mõned tammed või vahtrad.
2. Sarnane maastikuelement eelmisega. Kui seda on vaja eemaldada, võiks selle teisaldada element 4 juurde, st tee ja kraavi nurka.
3. Alles kujunev maastikuelement, täpsemalt puudetukk. Seda võiks püüda säilitada ja võimalusel võiks sinnagi istutada mõned tammed või vahtrad.
4. Sarnane element eelmisele, kuid puude asukoht sõltub ilmselt kraavi omadustest ja kraavi hooldamise võtetest.
5. Kõrghaljastuse element. Kaardi järgi ei saa aru, kas tegemist on üksiku väga suure puuga, või kasvab seal mitu puud. Igatahes tundub see põldtsiitsitajal sobilik elupaigaelement, mille säilitamist võiks kaaluda, kui see on tehniliselt võimalik.

Olulised tegevused maastikuelementidega tuleks läbi viia pesitsusvälisel perioodil, kui just pole kindel, et seal põldtsiitsitaja või mõni teine linnuliik pesitseb.

Arvamuse koostas:

Jaanus Elts

Loomaökoloog

Jaanus.Elts@eoy.ee

Tel. 5153641

/allkirjastatud digitaalselt/

DIGITAALALLKIRJADE KINNITUSLEHT

ALLKIRJASTATUD FAILID

FAILI NIMI	FAILI SUURUS
Arvamus Ado kinnistu põldtsiitsitaja elupaikade säilitamiseks.pdf	305 KB

ALLKIRJASTAJAD

nr.	NIMI	ISIKUKOOD	AEG
1	JAANUS ELTS	36607092745	21.03.2019 09:38:48 +02:00

ALLKIRJAKEHTIVUS

ALLKIRI ON KEHTIV

ROLL/RESOLUTSIOON

ALLKIRJASTAJA ASUKOHT (LINN, MAAKOND, INDEKS, RIIK)

ALLKIRJASTAJASERTIFIKAADI SEERIANUMBER

159622241938724850810915188204374338721

SERTIFIKAADI VÄLJAANDJA NIMI VÄLJAANDJAVÕTME IDENTIFIKAATOR

ESTEID-SK 2015

B3 AB 88 BC 99 D5 62 A4 85 2A08 CD B4 1D 72 3B 83 72 47 51

ALLKIRJASÕNUMILÜHEND

30 31 30 0D 06 09 60 86 48 01 65 03 04 02 01 05 00 04 20 84 C1 7F 00 EF 1BA0 11 36 6E 57 36 91 27 61 36 12 C0 55 51 AA27 ED
D2 C1 D5 7E AE 34 44 B2 63

Selle kinnituslehe lahutamatu osa on lõigus "**Allkirjastatud failid**" nimetatud failide esitus paberil.

MÄRKUSED

Käesolev kinnitusleht on informatiivne, milles olev teave kinnitab vaid, et selle äratoodud räsiga allkirjastatud fail eksisteerib. Kinnitusleht ei oma iseseisvat tõendusväärtust. Osapoolte tahteavalduse kehtivust saab kontrollida ainult digitaalselt allkirjastatud failist.